

	Dokumentnamn Kulturplan		
	Dokumenttyp Strategiska planer och program	Diarienummer Ange diarienummer	
	Beslutad av Ange beslutsinstans	Kontrollstation Ange ansvarig förvaltning	
	Datum Ange beslutsdatum	Giltighetstid Ange giltighetstid (ej tillsvidare)	

Kulturplan för Gällivare Kommun

2018 – 2021

STYRDOKUMENT – STRATEGISKA PLANER OCH PROGRAM

Definition: *Planer och program* är ett samlingsnamn för sådana styrdokument som innehåller en planering för framtiden. Planer och program kan vara relativt uttömmande dokument som utifrån en beskrivning av nuläget anger vad man vill uppnå under en viss tidsperiod. Planer och program ska därför innehålla tydligt formulerade, mätbara och tidsatta mål.

Gällivare kommuns viktigaste planer och program är kommunplan, handlingsplan och verksamhetsplan. Dessa dokument är en viktig del av styr- och ledningssystemet och innehåller kommunens vision och styrkort. De är även kopplade till verksamhetsplaneringsprocess och budgetprocess.

Planer och program beslutade av kommunfullmäktige ska ha en ganska lång giltighetstid (gärna tre år eller mer). För att särskilja dem från andra planer och program benämns de *strategiska planer och program*. Dessa dokument finns i kommunens dokumentsamling.

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Disposition.....	3
Begrepp och förklaringar.....	3
Vision.....	4
Värdegrund.....	4
Nuläge.....	4
Nationellt och regionalt.....	5
Mål för Gällivare Kommun.....	6
Organisation och uppföljning.....	6
Revidering.....	7
Referenslista.....	8
Bilaga 1: Gällivare kommuns målstyrningsmodell	

Inledning

Fenomenet kultur har olika betydelse för olika personer. För många omfattar kultur de traditionella konstformerna medan det för andra omfattar hur vi lever här och nu. En definition utifrån detta är:

Kultur är själens odling, kultur är litteratur, konst, teater, dans, bildning och vetenskap. Kultur är också människors sätt att leva, tänka och verka i ett visst område och i en viss tid.

I Gällivare har kultur alltid spelat en viktig roll. Många kulturprofiler kommer från kommunen och många är fortfarande verksamma. Föreningslivet har varit starkt och det har tveklöst spelat en viktig roll för ett levande kulturliv och bidragit till mångfalden bland utövarna.

För att kulturarbetet i Gällivare kommun som geografisk enhet ska fungera väl krävs god samverkan mellan kommunen och externa aktörer som föreningar, andra kommuner, regionala verksamheter, statens kulturråd, kulturarbetare och andra som vill delta i arbetet.

Mångfalden och kraften i att människor möts genom kultur och får pröva sina idéer utifrån sina förutsättningar bidrar till ett varmt och inkluderande samhälle. Detta är viktigt för en Orts attraktivitet och utveckling.

Framtiden ger goda möjligheter för kulturutveckling i Gällivare vilket i sin tur skapar utveckling i kommunen i ett större perspektiv. Med nybyggnationer, omstrukturering och organisering kan de kulturella verksamheterna och aktiviteterna få en fortsatt positiv utveckling. Möjligheterna saknar egentligen gräns.

Disposition

Planen inleds med en presentation av begrepp och förklaringar vilken följs av en beskrivning av kopplingen till Gällivare kommuns vision och värdegrund. Därefter redovisas nuläget för kulturarbetet i kommunen samt de nationella och regionala målen. Detta följs av en presentation av de lokala kulturpolitiska mål som skall gälla för Gällivare kommuns arbete under planperioden 2018-2021. Till sist beskrivs hur den kommunala organisationen skall arbeta utifrån dessa mål.

Begrepp och förklaringar

Bygdemedel: Vattenfall sätter årligen av utvecklingsmedel, för bland annat kultur, efter utbyggnaden av vattenkraften. Gällivare kommun är stödberättigad.

Estetiska lärprocesser: Estetiska lärprocesser kan vara ett arbetssätt för att nå kunskap inom ämnen, utifrån det gemensamma mellan estetik och lärande. Undervisningen ger eleverna möjlighet att skapa och uttrycka sig genom olika estetiska uttrycksformer.

Kraftfält norr: Samverkan mellan Kiruna, Gällivare, Jokkmokk och Pajala kommuner inom flera samhällsområden. Samverkan inom kulturområdet sker regelbundet.

Kulturarv: Kulturarvet utgörs av vad tidigare generationer skapat och hur vi i dag uppfattar, tolkar och för det vidare. Kulturarvet är inte statiskt utan något som ständigt förändras och omformuleras. Varje tid bildar sig en egen uppfattning om vad som är kulturarv och vad det betyder.

Region Norrbotten: Enheten Kultur och utbildning har det samlade ansvaret för Region Norrbottens insatser inom kulturområdet, och ger möjlighet för kommuner, föreningar, kulturarbetare att ansöka om projektmedel.

Skapande skola: Möjlighet för bland annat kommuner, skolor och kulturskolor att ansöka om medel för att arbeta med estetiska läroprocesser inom skolan för att koppla kulturämnen till den dagliga skolverksamheten. Statens kulturråd handlägger och fördelar pengar årligen.

Statens kulturråd: Kulturrådet är en myndighet under Kulturdepartementet, vars uppgift är att verka för kulturens utveckling och tillgänglighet. Detta görs genom att fördela och följa upp statliga bidrag. Kulturrådet stödjer och driver även på utvecklingen genom att sprida information och kunskap. Utgångspunkten är de nationella kulturpolitiska målen.

Vision

Visionen beskriver det samhälle som politiken strävar efter. All utveckling i Gällivare kommun ska bygga på den gemensamma visionen:

Gällivare – en arktisk småstad i världsklass.

En levande kulturkommun skapar ett trivsamt samhälle.

Värdegrund

All verksamhet vilar på Gällivare kommuns gemensamma värdegrund som ska återspeglas i praktisk handling i varje dokument och beslut:

Alla medborgare är lika värda och ska bemötas med respekt. Kommunen arbetar aktivt för att ha jämlikhet och jämställdhet i fokus i alla kontakter med medborgare, organisationer och företag.

Genom kulturens breda spektra kan alla medborgare, jämlikt och jämställt, delta, vara kreativa och tillsammans skapa ett samhälle där alla vill vara.

Nuläge

Gällivare kommuns kulturenhet består idag av fyra verksamheter. Bibliotek med bokbuss och bildarkiv, museum, allmän kultur och kulturskolan. Verksamheterna ingår i barn-, utbildning- och kulturnämnden. Förutom den fasta verksamheten drivs projekt som Skapande skola, landsbygdsprojekt, samverkansprojekt med Kraftfält norr-kommunerna och det nyligen avslutade projektet Dokumentation Malmberget.

I nuläget finns goda förutsättningar att driva och utveckla kulturverksamheten i kommunen. Basen med de kommunala verksamheterna, föreningslivet, kulturarbetare och studieorganisationer ger både utbud och möjligheter att själv vara aktiv.

Nationellt och regionalt

Både nationellt och regionalt finns antagna mål för kulturen. Målen täcker många områden, både utifrån vårt kulturarv och utifrån konstnärlig förnyelse. De nationella målen är inte styrande för kommuner men kan fungera som inspiration för det lokala kulturarbetet.

Tid för kultur är det senaste nationella kulturpolitiska programmet och antogs 2009. De nationella målen för kulturpolitiken är:

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- *främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,*
- *främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,*
- *främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,*
- *främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,*
- *särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.*

Kultursamverkansmodellen infördes 2011 för att skapa ett ökat utrymme för regionala prioriteringar och variationer. Tidigare hade staten avgjort vilka regionala kulturinstitutioner som var berättigade till statligt stöd. Regioner som ingår i modellen beslutar, i samverkan med kommuner och kulturliv, hur det statliga bidraget fördelas till regional kulturverksamhet.

Region Norrbotten arbetar utifrån en kulturplan där länets alla 14 kommuner funnits med och fattat beslut. De regionala målen har brutits ner från de nationella och är prioriterade enligt följande:

- *Mål 1 - Genom en stabilare infrastruktur utveckla tillgänglighet och delaktighet inom alla områden i hela Norrbotten*
- *Mål 2 - Kulturen ska vara en motor och pådrivare i länets utveckling och ges möjligheter att spela en viktig roll för tillväxten och för ett attraktivt Norrbotten*
- *Mål 3 - Barn och ungdomar ska erbjudas ökad delaktighet i Kulturlivet och möjligheter att påverka kulturutbudet i länet*
- *Mål 4 - Den konstnärliga utvecklingen och kvaliteten ska ha ett särskilt fokus och hela länet ska få del av kultur av hög kvalitet*
- *Mål 5 - De nationella minoriteterna ska ges en starkare ställning i Norrbotten*
- *Mål 6 - Kultur ska användas för att stärka norrbottningarnas hälsa*

Mål för Gällivare Kommun

De nationella och regionala målen för kulturpolitiken har inspirerat till lokala mål utifrån kommunens vision, värdegrund och förutsättningar:

Mål 1: Kulturen ska vara en motor och pådrivare i kommunens utveckling och ges möjligheter att spela en viktig roll för tillväxten och för Gällivare som en attraktiv kommun

Samhällsomvandlingen och skolstrukturförändringen ger olika aktörer inom kulturområdet nya möjligheter att på ett effektivt och rationellt sätt bidra till samhällsutvecklingen i ett vidare perspektiv, både genom tillgång till nya fysiska och virtuella miljöer samt genom kunskapsöverföring och källkritisk granskning.

Mål 2: Barn och ungdomars rätt till kultur ska särskilt prioriteras

Barn och unga ska ges ökad delaktighet i kulturlivet och möjligheter att påverka kulturutbudet i Gällivare kommun, både inom utbildningsväsendet och på fritiden. Genom estetiska läroprocesser utvecklas nyfikenhet och kreativitet.

Mål 3: Kultur ska utveckla integration, tillgänglighet och delaktighet samt användas för att stärka Gällivarebornas hälsa

Alla ska ges möjlighet att delta i kulturaktiviteter utifrån sina individuella förutsättningar och preferenser. Tillfällen att konsumera men också att få utlopp för att producera kultur ska finnas inom hela Gällivare kommun.

Mål 4: De nationella minoriteternas kulturarv ska vara en del i formandet av det nya Gällivare

Som förvaltningskommun för samiska, finska och meänkieli ska Gällivare kommun tillvarata och utveckla kunskapen om minoritetsgruppernas språk- och kulturarv.

Organisation och uppföljning

För Gällivare kommun som organisatorisk enhet är denna plan inordnad i kommunens målstyrningsmodell. Beskrivning av kommunens målstyrningsmodell finns i Bilaga 1. Barn-, utbildning- och kultur nämnden har tagit fram kulturplanen med dess mål för planperioden.

Efter antagande av planen i kommunfullmäktige tas en handlingsplan med fokus på hur målen ska följas upp. Handlingsplanen ska omfatta målen, nyckeltal kopplade till målen samt redogörelse för vilka nämnder som främst omfattas av de respektive målen. Om flera nämnder omfattas av ett mål ska handlingsplanen tydliggöra vilka delar som följs upp inom respektive nämnd. Handlingsplanen tas fram i samverkan mellan Gällivare kommuns förvaltningar och beslutas av kommunstyrelsen. Tidssatta, tydliga och mätbara nyckeltal kopplade till varje mål läggs in i handlingsplanen.

Handlingsplanen resulterar därefter i ett Kulturprogram. I kulturprogrammet framkommer vilka aktiviteter som ska genomföras för att kunna följa upp enligt beslutade nyckeltal, samt finansiering av aktiviteterna under planperioden.

Uppföljning av planen sker en gång per år i kommunens årsredovisning till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Nämnderna och förvaltningarna är ansvariga för att följa upp verksamheten utifrån verksamhetsplaner och handlingsplaner där Kulturplanen ingår. Barn-, utbildning- och kulturnämnden är ansvariga för att sammanställa kommunens arbete med kulturplanen samt analysera vilka åtgärder som krävs för att planens målsättningar ska uppnås under giltighetstiden.

Revidering

Denna plan utvärderas och revideras under år 2020 med en analys av måluppfyllelsen under planperioden. Barn-, utbildning- och kulturnämnden analyserar och lämnar förslag på reviderad plan. Kommunstyrelsen är ansvarig för att revidering och utvärdering sker. Kommunfullmäktige är beslutande av dokumentet och fastställer den reviderade planen.

Referenslista

Tid för kultur, Regeringens proposition 2009/10:3, hämtad från

<http://www.regeringen.se/49bb92/contentassets/5afd813ffae94dae91e9db0f8725c3b6/tid-for-kultur-prop.-2009103>.

Kulturplan för Norrbotten 2014-2016, Region Norrbotten, hämtad från

<http://www.norrbotten.se/upload/IB/ku/stku/Kulturplan%20201311slutversion.pdf>

Komplettering för 2017, Kulturplan för Norrbotten 2014-2016, Region Norrbotten, hämtad från

http://www.norrbotten.se/publika/ku/stku/Dokument/Komplettering_kulturplan_2017_webb.pdf

Bilaga 1: Gällivare kommuns målstyrningsmodell

Kommunen använder balanserade styrkort som modell för målstyrning, utveckling, planering och uppföljning. Styrningen utgår alltid från visionen som beskriver ett framtida önskat läge för kommunen.

Grunden i de balanserade styrkorten är de sex perspektiven:

1. Medborgare – kundperspektivet
2. Samhällsomvandling – Samhällsomvandlingsperspektivet
3. Tillväxt och utveckling - Innovation & utvecklingsperspektivet
4. Intern effektivitet - interna processperspektivet
5. Medarbetare - medarbetarperspektivet
6. Ekonomi - Finansiella perspektivet (god ekonomisk hushållning)

Den årliga Kommunplanen som antas av kommunfullmäktige innehåller kommunens strategiska styrkort med de övergripande målen för kommunen inom de sex perspektiven. Målen ska tydliggöra visionen och styra de tillgängliga resurserna så effektivt som möjligt. För varje mål finns det utsatta mått som ska göra det möjligt att mäta måluppfyllelsen.

Med utgångspunkt i kommunplanen arbetar nämnderna fram verksamhetsplaner med taktiska styrkort. Verksamhetsplanen är den styrande planen för nämnden och kommunstyrelsen.

För att förverkliga målsättningarna tar verksamheterna varje år fram handlingsplaner som beskriver vad som måste göras för att målen ska uppfyllas. Handlingsplanen styr verksamheternas arbete under året och är ett verktyg för att planera de åtgärder och aktiviteter som ska genomföras och följas upp.

Strategiska planer och program är långsiktiga planer som anger riktningen inom ett samhällsområde för de kommande 3-5 åren. De fungerar som verktyg för kommunfullmäktige att driva förändringar och utgår vanligtvis från nationella viljeinriktningar och nationella målsättningar. Exempel på nationella målsättningar som Gällivare kommun har införlivat genom planer och program är; Sveriges miljömål (miljöplan),

nationella mål för folkhälsa (folkhälsopolitisk plan) och nationella mål för handikappolitiken (funktionshinderspolitiskt program).

Strategiska planer och program ska inordnas i kommunens målstyrningsmodell för att på så vis tydligare kunna fungera som underlag och ledning för politiska beslut och som ett styrdokument för de kommunala förvaltningarnas arbete. Planen ska vara vägledande i beslut om prioritering och fördelning av resurser som ska göras för att kommunens arbete ska styras mot visionen.

För att kunna följa upp strategiska planer och program ska dessa behandlas i den övergripande kommunplanen. Kommunplanen beskriver vad kommunen särskilt vill åstadkomma och fokusera på under den kommande mandatperioden. En översyn av kommunplanen görs årligen.

